

REGIOLEREN EN DE KENNISWERKPLAATS NOORD-HOLLAND NOORD

STUDENTEN WERKEN AAN HET OPLOSSEN VAN KENNISVRAGEN UIT DE REGIONALE PRAKTIJK

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
Management samenvatting	2
Inleiding	3
Wat is regioleren?	4
Doelen van regioleren	5
Complexiteit van vraagstukken	6
Aanpak projecten	7
Holland Food & Flowers 2013	8
Regioleren en de Kenniswerkplaats NHN	9
Holland Flowers Festival, imago onderzoek 2011-2012	9
Leefbaarheidsonderzoeken	10
Kenniswerkplaats NHN	12
Start Kenniswerkplaats NHN	12
Organisatie	13
Visie	13
Doelstellingen Kenniswerkplaats NHN	14
Kansen Agri & Leisure	14
Feiten en cijfers	15
Vooruitblik	16

Twee studenten van Wageningen UR presenteerden de resultaten van hun onderzoek voor landgoed Willibrordus in De Trog.

LEREN DOOR TE DOEN

VOORWOORD

HET CLUSIUS COLLEGE HEEFT ALS MISSIE: 'GROEN LICHT VOOR SUCCES IN EEN DYNAMISCHE WERELD'. BIJ HET REALISEREN VAN ONZE MISSIE IS SAMENWERKING IN DE REGIO VAN STUDENTEN EN DOCENTEN MET BEDRIJVEN EN OVERHEID EEN SPEERPUNT. DIT GEBEURT TRADITIONEEL IN DE STAGE, MET REGIOLEREN VOEGEN WIJ PROJECTMATIG WERKEN TOE AAN HET ONDERWIJSAANBOD.

Een citaat van Aristoteles dat naar mijn mening de essentie van regioleren weergeeft:

"WAT MEN MOET LEREN DOEN, LEERT MEN DOOR HET TE DOEN."

Mooi en eenvoudig gezegd, in de praktijk komt er veel bij kijken om het regioleren goed te organiseren. De noodzakelijke uitdagende opdracht om gemotiveerde jonge mensen in beperkte tijd een origineel en bruikbaar resultaat te laten opleveren, komt niet uit de lucht vallen.

In deze brochure maakt u kennis met onze eerste ervaringen binnen de Kenniswerkplaats Noord-Holland Noord met regioleren en de samenwerking met bedrijfsleven, overheden en andere kennisinstellingen. Een oogst om trots op te zijn en een stimulans om de volgende stap zetten naar een structurele plek voor regioleren in het Clusius College.

GERARD OUD

STUURGROEPLID KENNISWERKPLAATS NHN
COLLEGE VAN BESTUUR CLUSIUS COLLEGE

SAMENWERKEN = KENNIS

re-gio (de; v; meervoud:
regionen, regio's)
1 streek, gebied

Bron: www.vandale.nl

le-ren (werkwoord;
leerde, heeft geleerd)
1 onderwijs geven;
onderwijzen
2 vaardigheid in iets
(laten) krijgen: al
doende leert men
3 in het geheugen
opnemen: een les
leren
4 zich kennis of
vaardigheid proberen
eigen te maken;
studeren: leren voor
onderwijzer

Bron: www.vandale.nl

re-gio-le-ren (het; o)
1 een structurele,
meerjarige samen-
werking tussen
onderwijs, onder-
zoek, overheid,
ondernemers en
omgeving om de
complexe regionale
opgaven op te
pakken en duur-
zame ontwikkeling
te borgen

Bron:
kenniswerkplaats.eu

MANAGEMENT SAMENVATTING

VOOR U LIGT DE DE BROCHURE OVER REGIOLEREN EN DE KENNISWERKPLAATS NOORD-HOLLAND NOORD. BIJ REGIOLEREN KOMEN DE KENNISVRAGEN UIT DE REGIONALE PRAKTIJK. OPDRACHTGEVERS KOMEN UIT DE PRIVATE OF PUBLIEKE SECTOR. STUDENTEN MAKEN KENNIS MET DE REGIONALE PROBLEMATIEK, WERKEN AAN VRAAGSTUKKEN EN ZOEKEN NAAR EEN PRAKTIJKGERICHTE OPLOSSING. DOORDAT DE STUDENTEN IN EEN AUTHENTIEKE LEERSITUATIE WERKEN, IS ER SPRAKE VAN EEN GROOT LEEREFFECT. TIJDENS PRESENTATIES WORDT OPGEDANE KENNIS GEDEELD. BIJ REGIOLEREN LEERT IEDEREEN.

De studenten werken aan praktijkgerichte vraagstukken en opdrachten of projecten buiten het 'gewone' klas-lokaal. Zo komen ze in aanraking met de werkelijkheid van de praktijk en de uitdagingen die daarbij horen. Hierbij brengen de studenten theoretische kennis in praktijk bij of voor een opdrachtgever in de regio. In het curriculum is het regioleren een aanvulling op de theorie, stage en praktijk. Stages, excursies en projecten & activiteiten op de school zelf, vallen niet onder de activiteiten van regioleren.

Voorbeelden van regioleren zijn:

- het ontwerpen/herinrichten van tuinen of landgoederen;
- het organiseren van workshops;
- het maken van bedrijfsanalyses of andere activiteiten op initiatief van (of ten minste ten dienste van) een externe opdrachtgever.

De Kenniswerkplaats NHN is in 2010 in de steigers gezet als middel om de innovatiekracht van de regio te versterken en bij te dragen aan het realiseren van een duurzame, regionale economie & leefomgeving. De kenniswerkplaatsmethodiek is een instrument om de kennisvragen op te lossen die complexer (multisectoraal of multilevel) zijn.

INFORMEREN / INSPIREREN

INLEIDING

ALS JE IEMAND VRAAGT NAAR ZIJN OF HAAR ERVARINGEN TIJDENS DE STUDIETIJD, DAN HERINNERT IEDEREEN ZICH VAAK DE MOOIE EXCURSIES, STAGES EN DE EXTERNE OPDRACHTEN. DIT ZIJN BELEVENISSEN UIT EEN ANDERE LEEROMGEVING DAN SCHOOL. HET BLIJKT DAT BUITENSCHOOLSE ERVARINGEN INDRUK MAKEN.

Regioleren is altijd buiten de school want er is sprake van een authentieke vraag/opdracht van een externe opdrachtgever. Bijvoorbeeld een onderneming of instelling in de regio. Studenten komen in aanraking met de authentieke beroepspraktijk. Echte praktijkvraagstukken geven een groot leereffect voor alle betrokkenen.

Deze brochure is bedoeld om te informeren en inspireren. Alles wat u wilt weten over regioleren, leest u in deze brochure. Zo is er informatie opgenomen over de projecten & activiteiten van de Kenniswerkplaats NHN en over projecten van het Clusius College. Binnen het Clusius College gebeurt er namelijk al veel aan regioleren maar het is nog niet structureel. Het meer structureel inbedden van regioleren in de opleidingen is de volgende stap. Immers, het Clusius College staat voor betekenisvol onderwijs met een goede aansluiting op de arbeidsmarkt in de regio. Tevens treft u in deze brochure een blik op de toekomst aan.

”Ondernemers en scholen kunnen veel aan elkaar hebben als het gaat om het binden van toekomstige werknemers aan de regio. Door leerlingen nu al via onderzoeksopdrachten kennis te laten maken met de ondernemers en met hun wensen en mogelijkheden groeien beide. Dit vereist wel flexibiliteit van scholen en ondernemers, omdat tijdspaden niet parallel lopen. Op de langere termijn is dit goed voor de regionale economie en dat is de grondslag voor steun van de provinciale overheid.”

Marcel Sukel
Accountmanager Provincie Noord-Holland

KENNISVRAGEN OPLOSSEN

WAT IS REGIOLEREN?

REGIOLEREN IS HET WERKEN AAN EN HET OPLOSSEN VAN KENNISVRAGEN UIT DE REGIONALE PRAKTIJK DOOR STUDENTEN. DE KENNISVRAGEN ZIJN AFKOMSTIG VAN EXTERNE OPDRACHTGEVERS EN KOMEN VANUIT DE PRIVATE OF PUBLIEKE SECTOR ZOALS ONDERNEMINGEN, GEMEENTEN EN/OF ZORGINSTELLINGEN. DE STUDENTEN ZOEKEN NAAR EEN PRAKTIJKGERICHTE OPLOSSING.

Een specifiek voorbeeld van regioleren zijn de activiteiten, die plaatsvinden op landgoed Willibrordus te Heiloo.

GGZ Noord-Holland Noord is gevestigd op landgoed Willibrordus; een landgoed met diverse woon- en behandellocaties voor circa tweehonderd cliënten. Daarnaast zijn er op het landgoed ook faciliteiten voor dagbesteding aanwezig zoals: een activiteitencentrum, een dierenweide, een kwekerij inclusief kweekkas en moestuinen. Het totale landgoed beslaat 25 hectare en is landschappelijk ingericht.

De GGZ NHN streeft naar een vergroting van de toegankelijkheid van het landgoed waarbij de ruimte en rustgevende habitat behouden blijven. De doelstelling is het vergroten van de omgekeerde integratie

tussen cliënten, GGZ NHN en inwoners van Heiloo. Het landgoed van GGZ NHN wordt echter door de inwoners van Heiloo vaak als privéterrein beschouwd. Via de Kennis-werkplaats NHN is de volgende vraag neergelegd bij de Wageningen University (WUR): "Hoe kunnen we het landgoed aanpassen, de toegankelijkheid vergroten en de rustgevende habitat behouden?"

Twee studenten van de Wageningen UR hebben de situatie geanalyseerd en hun ontwerpplannen en aanbevelingen gepresenteerd aan de GGZ NHN. Er is door de aanwezigen enthousiast gereageerd op de inspirerende presentatie van de twee studenten.

Mbo-studenten van de opleiding Zorgboerderij werken samen met het Expertise Centrum Autisme. Studenten van de opleiding Sport, Recreatie & Toerisme organiseerden een nazomermarkt in samenwerking met de vereniging 'Groei & Bloei' op het landgoed.

Cursisten Tuintekenen van de avondschool van het Clusius College hebben nieuwe ideeën en ontwerpen uitgewerkt voor de binnentuin achter het hoofdgebouw van het landgoed. De ontwerpschetsen zijn oefeningen voor het tuintekenen. De cursisten krijgen naast les in het tuintekenen, ook les in het ontwerpen van beplantingsplannen en materiaalkennis.

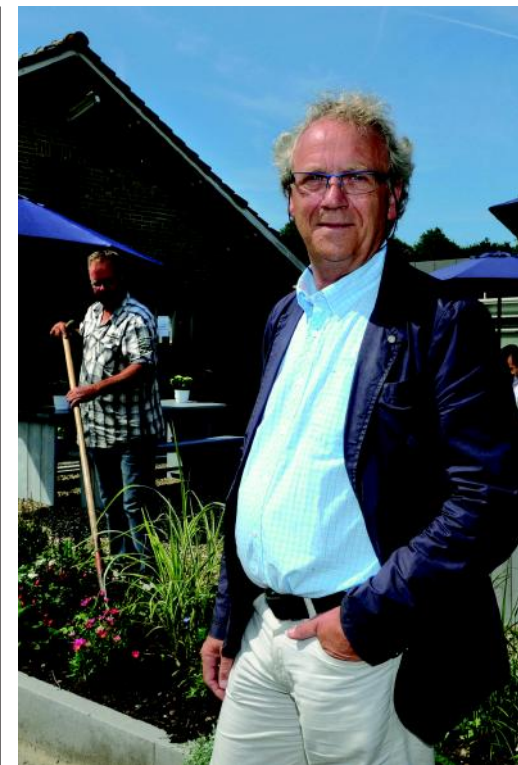
Tevens krijgen de vmbo-leerlingen en mbo-studenten van het Clusius College praktijklessen op het landgoed Willibrordus. Voorbeelden van activiteiten die de deelnemers doen/uitvoeren zijn onder andere het snoeien van (fruit)bomen en hagen of het verrichten van onderhoud aan dierenverblijven.

De activiteiten bij GGZ NHN zullen gecontinueerd worden met nieuwe kennisvraagstukken zoals:

- Het verder uitwerken van de schetsen van de binnentuin en mogelijk betrokkenheid bij de aanleg van de binnentuin;
- Vraagstuk omtrent de waterhuishouding van het landgoed;
- Aanpassen van de dierenweide i.v.m. omgekeerde integratie;
- Vraagstukken omtrent promotieactiviteiten op het landgoed;
- Het opzetten van eventuele stadslandbouw op het landgoed.

Doelen van reguleren

- Studenten kennis laten maken met het beroepenveld;
- In aanraking komen met de regionale problematiek;
- Competentie ontwikkeling;
- Het bevorderen van de doorstroom van mbo-studenten naar het hbo en hbo studenten naar het wetenschappelijk onderwijs (wo);
- Studenten leren samenwerken met andere studenten van verschillende niveaus;
- Kennis delen met elkaar (student, opdrachtgever en docent); iedereen leert;
- Zelfstandigheid ontwikkelen;
- Zoeken naar innovatieve oplossingen.

”De boven sectorale samenwerking is de grootste winst op de korte en lange termijn. Inhoudelijke uitwisseling (onderwijs en gezondheidszorg) biedt voor cliënten, medewerkers GGZ, docenten en leerlingen/studenten een uitgelezen mogelijkheid kennis te nemen van ieders werkterrein. Met name studenten/leerlingen geven als feedback dat de activiteiten als zeer waardevol worden ervaren.”

Nico Adrichem
Oud-directeur divisie langdurende psychiatrie
GGZ Noord-Holland-Noord

Complexiteit van vraagstukken

De complexiteit van de vraagstukken/opdrachten kan verschillen. We onderscheiden vier categorieën:

- 1. Uitvoeren:** de opdracht is duidelijk en de oplossing ook. Bijvoorbeeld het aanleggen van een grasveld met graszoden waarbij de opdrachtgever duidelijk een opdrachtbeschrijving geeft.
- 2. Analyseren/selecteren:** de opdracht is duidelijk maar er zijn verschillende oplossingen. Bijvoorbeeld het aanleggen van een grasveld door graszaad te zaaien of door graszoden neer te leggen. De studenten onderzoeken, analyseren en selecteren uit verschillende mogelijkheden.
- 3. Ontwerpen/oplossen:** de opdracht is duidelijk maar de oplossingen niet. Een voorbeeld hiervan is het ontwerpen, aanleggen en inrichten van een tuin. Er is een grote keuze-vrijheid om tot mogelijke oplossingen te komen.
- 4. Innoveren:** de opdracht is onduidelijk en de oplossing ook. Bijvoorbeeld het ontwerpen en aanleggen van groene gevel bekleding. Deze aanpak vereist veel onderzoek voordat er tot oplossingen en tot uitvoering gekomen kan worden.

Een vraagstuk van meerdere opdrachtgevers geeft meer complexiteit waardoor er een groter leereffect bereikt wordt.

Aanpak projecten

Door middel van een intakegesprek met de opdrachtgever wordt het project op haalbaarheid getoetst. Het intakegesprek kan gedaan worden onder leiding van een projectleider, teamleider of (gespecialiseerd) docent. Samen met de opdrachtgever wordt de vraag opgesteld. Na deze vraagarticulatie kan het onderzoek, project of de opdracht van start gaan. Het is van belang om de verwachtingen duidelijk te communiceren.

Tijdstip van uitvoering is afhankelijk van de opleidingsplannen en trimesterindeling van de opleidingen. De opdracht kan uiteraard alleen doorgang vinden als het past in het onderwijsprogramma. Het gaat dus altijd om 'slow-advice'.

Ook kunnen we als Clusius College geen succesgarantie geven. Wel spreken we over een inspanningsverplichting.

In de opdrachtbeschrijving staan afspraken over:

- opdracht/onderzoek en afbakening;
- communicatie, presentaties en toepassen sociale media;
- financiën;
- verantwoordelijkheden projectleider en begeleiders;
- tijdspad;
- op te leveren producten;
- evaluatie.

De projectleider coördineert en organiseert samen met opdrachtgever en studenten diverse activiteiten zoals:

- startbijeenkomst;
- expertmeeting / excursies;
- tussenpresentatie;
- eindpresentatie;
- evaluatie.

De studenten beschrijven de resultaten in een ontwerpplan, scriptie of in een adviesrapport. Ze verzorgen tevens de (tussen)presentaties voor de opdrachtgever(s) en de betrokkenen. De presentaties zijn de eigenlijke kern waar het reguleren om draait: het verspreiden van kennis, soms dwars door disciplines en sectoren heen. Alle betrokkenen leren van elkaar en met elkaar. Het reguleren roept bij de begeleiding ook vraagstukken op: "Hoe managen we de verwachtingen van deze partijen? Hoe begeleid ik op afstand? Hoe kunnen we objectief beoordelen? Hoe kunnen we kennis delen met elkaar (opdrachtgever, student en docent)?"

We werken aan het vergroten van het aantal strategische partners waarvan de komende jaren verschillende vraagstukken te verwachten zijn om op te pakken. Voorbeelden van strategische partners zijn Agriboard, GGZ NHN, Holland Food & Flowers. Het uitgangspunt is om met deze partners meerjarige samenwerking te consolideren.

"Ondernemers die enthousiast opspringen van door studenten ontwikkelde strandconcepten, agrarische ondernemers die belangeloos over hun visie en strategie vertellen en gemeenten die adviezen van studenten meenemen in een nieuwe structuurvisie. Het zijn maar een paar voorbeelden van een jaar waar zowel de professionalisering van de Kenniswerkplaats NHN op de agenda staat, als ook 'de winkel open blijft' voor mooie projecten. Projecten waar ondernemers, publieke organisaties, studenten en docenten elkaar ontmoeten, inspireren en samen innoveren. De successen van de projecten geven inzicht hoe de regionale samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheden verder versterkt moet worden, er liggen nog mooie uitdagingen in de toekomst."

Iris Goedhart
Kenniswerkplaats manager NHN

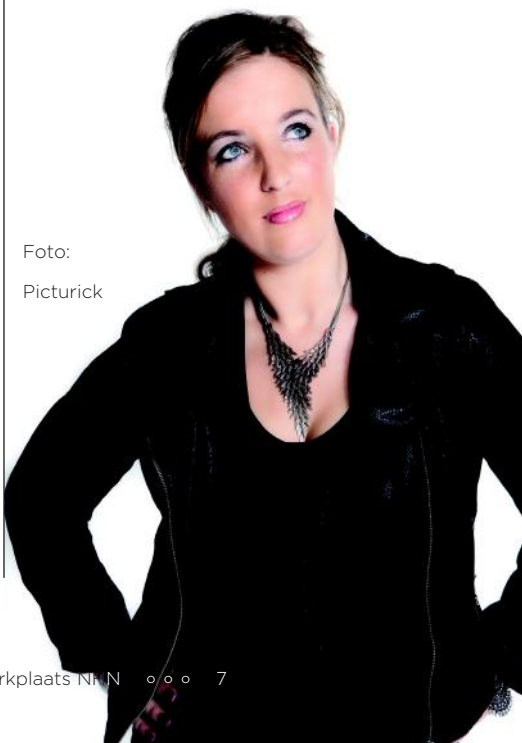

Foto:
Picturick

Holland Food & Flowers 2013

In 2012 is een strategisch samenwerkingsverband gestart tussen Agriboard en Holland Flowers Festival. Deze samenwerking heeft geresulteerd in een upgrade van het Holland Flowers Festival waarbij het als podium gebruikt wordt voor de gehele agri-sector van Noord-Holland. De nieuwe naam werd Holland Food & Flowers.

Voorzitter Theo van Eijk van Holland Food & Flowers heeft het Clusius College uitgenodigd om te laten zien wat ze in huis hebben. Het doel van het evenement is om de sector te presenteren aan het publiek en dus ook het onderwijs voor deze sector. De studenten leren op deze manier om te vertellen over hun beroep en om promotie te doen. Ruim 100 studenten van verschillende opleidingen en niveaus van het Clusius College werden hierbij betrokken. Studenten van In & Outdoor Styling ontwierpen en bouwden de stand. Er was een interactief programma voor het publiek waarbij het Clusius College werd gepromoot. Studenten lieten zien wat ze op de opleiding leren.

Hieronder vindt u een opsomming van de activiteiten van Clusius College leerlingen/studenten op het Holland Food & Flowers.

- Studenten Commercieel Ondernemen regelden de bezetting van de Clusius-stand en gaven voorlichting aan bezoekers.
- Bloemschikdemonstraties door studenten van de opleiding Bloem & Design.
- Bloemschikworkshops aan bezoekers door studenten van opleiding Bloem & Design.
- Vmbo-leerlingen (Hoorn) gaven workshops Blini's (Russische pannenkoekjes) maken aan basisschoolleerlingen.
- Vmbo-leerlingen (Grootebroek) gaven een demonstratie om Borsjt (Russische bietensoep) te bereiden.
- Mbo-studenten van de opleiding Voeding gaven demonstraties met onder andere cryogeen koken.

Hbo-studenten van Inholland gaven smaakworkshops in de stand van het Clusius College.

Alle activiteiten vonden plaats in het 'Food'-gedeelte van Holland Food & Flowers. Bezoekers konden niet alleen kijken maar ook actief deelnemen aan deze activiteiten.

KOPPELEN VAN 5 O'S

REGIOLEREN EN DE KENNISWERKPLAATS NHN

BIJ REGIOLEREN WERKEN STUDENTEN AAN PRAKTIJKGERICHTE KENNISVRAGEN. HET GEBEURT VEELAL BINNEN DE OPLEIDINGSRICHTING. EEN PROJECT WORDT ECHTER NOG LEERZAMER ALS ER SPRAKE IS VAN EEN COMBINATIE VAN MEERDERE SECTOREN. DE KENNISWERKPLAATS NHN KAN ALS INSTRUMENT INGEZET WORDEN OM TE HELPEN DE KENNISVRAGEN OP TE LOSSEN DIE COMPLEXER (MULTI-SECTORAAL OF MULTI-LEVEL) ZIJN.

De Kenniswerkplaats NHN kan als 'cement' dienen tussen ondernemers, overheid en onderwijs. Deze partijen zijn niet gewend om met elkaar samen te werken en spreken soms een 'andere taal'.

De Kenniswerkplaats NHN heeft een groot netwerk aan opdrachtgevers uit verschillende sectoren. Bij de meest complexe kennisvragen is er sprake van vijf O's (Onderwijs, Overheid, Ondernemers, Omgeving en Onderzoek) die door deelname aan een project aan elkaar gekoppeld worden. De projectleider communiceert, coördineert en organiseert. De docent begeleidt de studenten bij het oplossen van de kennisvragen.

Holland Flowers Festival, Imago onderzoek 2011-2012

De grootste bloembollententoonstelling van Nederland, Holland Flowers Festival wil een grotere en bredere doelgroep bereiken. Met deze vraag schakelde de voorzitter van Holland Flowers Festival de Kenniswerkplaats NHN in. De onderzoeksvragen waren:

- Wat is het imago?
- Hoe kan Holland Flowers Festival zich profileren als interessant evenement?
- Hoe kunnen we de organisatie verbeteren?
- Welke samenwerkingsmogelijkheden zijn er?

Drie studenten van de Hogeschool Inholland Diemen (Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs) zijn aan de slag gegaan. Twee van de drie studenten hebben de afstudeeropdracht afgerond door middel van een afstudeerscriptie en een eindpresentatie met analyses en aanbevelingen. Het bestuur van Holland Flowers Festival is tevreden met het resultaat. Een aantal van de aanbevelingen (zoals meer beleving en meer activiteiten voor de bezoekers) is door de organisatie opgepakt.

Een mbo-student van het Clusius College Hoorn, opleiding Commercieel Ondernemen, onderzocht ook het imago van het bloemenfestival parallel aan de drie hbo-studenten. Dit resulteerde in een scriptie, presentatie en tevens een Proeve van Bekwaamheid. Na het afronden van zijn opleiding Commercieel Ondernemen is de student een hbo-opleiding gaan volgen.

Leefbaarheidsonderzoeken

In samenwerking met de opdrachtgever voert de Kenniswerkplaats NHN leefbaarheidsonderzoeken uit. De Kenniswerkplaats NHN zorgt voor coördinatie en afstemming van de opdracht, veelal met ondersteuning van de gemeente.

Het doel van deze onderzoeken is het formuleren van een dorpsvisie. De opdrachtgever heeft bijvoorbeeld de vraag: "Hoe kunnen we het dorp een impuls geven?" Via de Kenniswerkplaats NHN worden onder andere Wageningen UR-studenten van de opleiding Landschapsarchitectuur ingeschakeld.

Gedurende de onderzoeksperiode interviewen ongeveer 50 studenten, de inwoners, organisaties en ondernemers van deze dorpen. De vragen gaan over onderwerpen die de leefbaarheid van het dorp kunnen vergroten. De studenten gaan bijvoorbeeld fietsend door het gebied om zich te oriënteren. Halverwege de week zijn er workshops. De workshops zijn met medewerking van experts van verschillende organisaties. Door een etentje bij de bewoners wordt de betrokkenheid bij het onderzoek vergroot.

De studenten krijgen de opdracht om samen met de bewoners, stakeholders, ondernemingen, gemeente, NOM en andere betrokkenen mogelijkheden te onderzoeken. De aandacht van studenten en de aanwezigheid geeft veel reuring in het dorp.

Op basis van de verzamelde gegevens is door de studenten een aantal (grove) toekomstscenario's voor de dorpen ontwikkeld. De studenten geven een eindpresentatie over de bevindingen met aanbevelingen voor de toekomst. Wethouder Jan Steven van Dijk sprak bij een presentatie in 't Veld de woorden dat een dergelijk dorpsonderzoek een tweeledig effect heeft:

"Een bijzondere ervaring: als wethouder hoef ik niks te doen en toch gebeurt er wat! De dorpsraden doen het werk!"

Jan Steven van Dijk
Wethouder gemeente
Hollands Kroon

"Het kan een mooi onderzoeksresultaat opleveren, maar daarbij geeft het een extra resultaat; de aandacht die het dorp krijgt, vergroot de eigenwaarde en de erkenning bij de bewoners."

De leefbaarheidsonderzoeken hebben al plaatsgevonden in de dorpen Sint Pancras (pilot), Kolhorn, 't Veld, Zijdewind, Winkel en Nieuwe Niedorp. In Kolhorn is er doorgepakt en nu wordt de havenkom geheel opnieuw ontwikkeld door een ontwikkelingsmaatschappij. In de havenkom van Kolhorn worden aanlegsteigers gebouwd en wandelpaden aangelegd. Hierdoor wordt recreatie, toerisme en leefbaarheid bevorderd.

De Kenniswerkplaats NHN werkt samen met alle (v)mbo-, hbo- en wo-kennisinstellingen die bij een kennisvraag nodig zijn. Deze samenwerking zal de verticale doorstroom van studenten bevorderen. De kennisinstellingen die tot nu toe betrokken zijn bij de Kenniswerkplaats NHN zijn het Clusius College (mede initiatiefnemer), Wageningen UR, Christelijke Hogeschool Dronten, Hogeschool van Leeuwarden, Hogeschool van Amsterdam en Inholland. Het streven is om binnen de projecten meerdere onderwijsniveaus en richtingen te combineren.

"De Kenniswerkplaats vergroot de zichtbaarheid van de vraagstukken in de regio. Door de aanwezigheid van studenten worden de vragen en behoeftes zichtbaar. De bewoners waren enthousiast en wilde vrijwel allemaal meewerken. Het is leuk en inspirerend om te zien wat studenten via de Kenniswerkplaats teweeg kunnen brengen in de regio."

Ilse Markensteijn
Kenniswerkplaats-coördinator
van de Wageningen University

DUURZAME VERBINDING

”Noord Holland Noord heeft topbedrijven. Bedrijven met kansen voor interessante en vaak ook internationale carrières. Wie weet dat? Hoe maken de ondernemers eigenlijk bekend dat zij graag met (top)talent in aanraking komen. Het is geen automatisme dat contact tot stand komt. De Kenniswerkplaats NHN is een unieke manier om kennisvragen bij ondernemers, gemeenten en andere organisaties te koppelen aan de kennis van groepen studenten.”

Thijs Pennink
Directeur Kamer van Koophandel
Noordwest-Holland

KENNISWERKPLAATS NHN

Start Kenniswerkplaats NHN

De Kenniswerkplaats NHN is in de steigers gezet als middel om de innovatiekracht van de regio te versterken en bij te dragen aan het realiseren van een duurzame regionale economie & leefomgeving. Het topsectorenbeleid is de aanleiding voor het opzetten van de Kenniswerkplaats NHN en het uitwerken van kennisagenda's. De ambitie is om Nederland in de top 5 van kenniseconomieën te positioneren met de volgende clusters:

- Agri
- Duurzame energie
- Leisure
- Health
- Offshore/Maritiem

De Kenniswerkplaats NHN is formeel van start gegaan in juni 2010, waarbij een intentieverklaring is getekend door de Provincie Noord-Holland, het Clusius College, Agriboard en de Kamer van Koophandel Noordwest-Holland. Bestuurlijk heeft het geleid tot een samenwerkingsverdrag tussen Provincie Noord-Holland, Clusius College en Kamer van Koophandel. De Kenniswerkplaats NHN begon met de pilot 'Sint Pancras'.

Sint Pancras is een dorp binnen de gemeente Langedijk. Er lagen diverse kennisvragen op het gebied van maatschappelijke voorzieningen, verkeer en gebiedsinrichting. Verschillende onderwijsinstellingen als Wageningen UR, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en Clusius College hebben meegewerkt aan het opleveren van een herinrichtingsvisie van Sint Pancras.

De Kenniswerkplaats NHN heeft over deze pilot een brochure gemaakt waarin de methodiek wordt uitgelegd. Uit het pilotproject is naar voren gekomen dat het belangrijk is dat de 5 O's samen komen. De aanpak wordt omschreven als een multidisciplinaire aanpak van dorpsontwikkeling vanuit het onderwijs en de overheid. De Kenniswerkplaats NHN heeft bovengenoemde brochure uitgebracht in samenwerking met Wageningen UR, Inholland Delft, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en Primo-nl.

Organisatie

De stuurgroep van Kenniswerkplaats NHN is samengesteld uit vertegenwoordigers van de overheid, onderwijs en bedrijfsleven. De samenstelling is:

- voorzitter, gedeputeerde J. van Run
Provincie Noord-Holland
- T. Pennink
directeur Kamer van Koophandel
stuurgroeplid Agriboard
- G. Oud
College van Bestuur Clusius College
- A. de Jager
directeur externe betrekkingen
Hogeschool Inholland Alkmaar
- J. Voglezang
Wageningen UR en stuurgroeplid Agriboard

Visie

De Kenniswerkplaats NHN helpt het regionaal onderwijs en het bedrijfsleven om de onderlinge aansluiting en afstemming te vergroten. Ondernemers uit de regio kunnen beschikken over kennis en onderzoek welke toepasbaar wordt gemaakt door studenten. Studenten bereiden zich met actuele vraagstukken voor op hun carrière in de regio. Dit doen zij met projectonderwijs gericht op de regionale economie; ontwikkeld en vormgegeven door ondernemers en docenten. Zo wordt een duurzame verbinding gelegd tussen overheid, kennis(instellingen), ondernemers en studenten.

Meebouwen aan een praktijkgerichte leercultuur

"Het project 'Vizier op de Toekomst' is in de kop van Noord-Holland een publiek-private samenwerking dat zich richt op innoveren en het duurzaam positioneren van de regio. De Kenniswerkplaats is daarin één van de partners waarvan we veel verwachten in de toekomst. In het verleden hebben we belangrijke lessen geleerd van de Kenniswerkplaats.

Bedrijven, docenten en leerlingen/studenten ontmoeten elkaar op de werkvloer. Dit motiveert de betrokkenheid heel sterk. De onderzoeken met studenten leveren vaak mooie resultaten op.

De studenten leren om een netwerk op te bouwen en daarvan uit te werken. Langzamerhand beginnen er nu allerlei innovatievragen van bedrijven zichtbaar te worden. De professionalisering van de kenniswerkplaats is slagkracht voor het duurzaam economisch excelleren van Greenport Noord-Holland Noord. Dat vraagt schouders onder de realisatie en vooral netwerken en verbinden (onder andere met Agriboard) om resultaten neer te zetten die er toe doen.

De leercultuur is onze kweekvijver van innovatie."

Arend Krikke
Projectleider 'Vizier op de toekomst'

”Veel geleerd en veel bereikt in de afgelopen periode! Ik kijk met veel plezier terug en ben blij dat ik studenten heb kunnen werven voor veel vragen uit de regio en daarmee ook bij heb kunnen dragen aan nieuwe ‘echte’ leerervaringen voor studenten. Nu komen er ook meer kansen voor het groene mbo-onderwijs van het Clusius College, dat is fijn!

Met support van Provincie NH, KvK, boards, gemeenten en onderwijs kan het ‘groene stekje’ tot volle wasdom komen! Ik zal er graag mijn best voor blijven doen.”

Linda Meerbeek
Projectleider Kenniswerkplaats
voor Provincie NH 2011/2012

Doelstellingen Kenniswerkplaats NHN

De belangrijkste doelen van de Kenniswerkplaats NHN zijn:

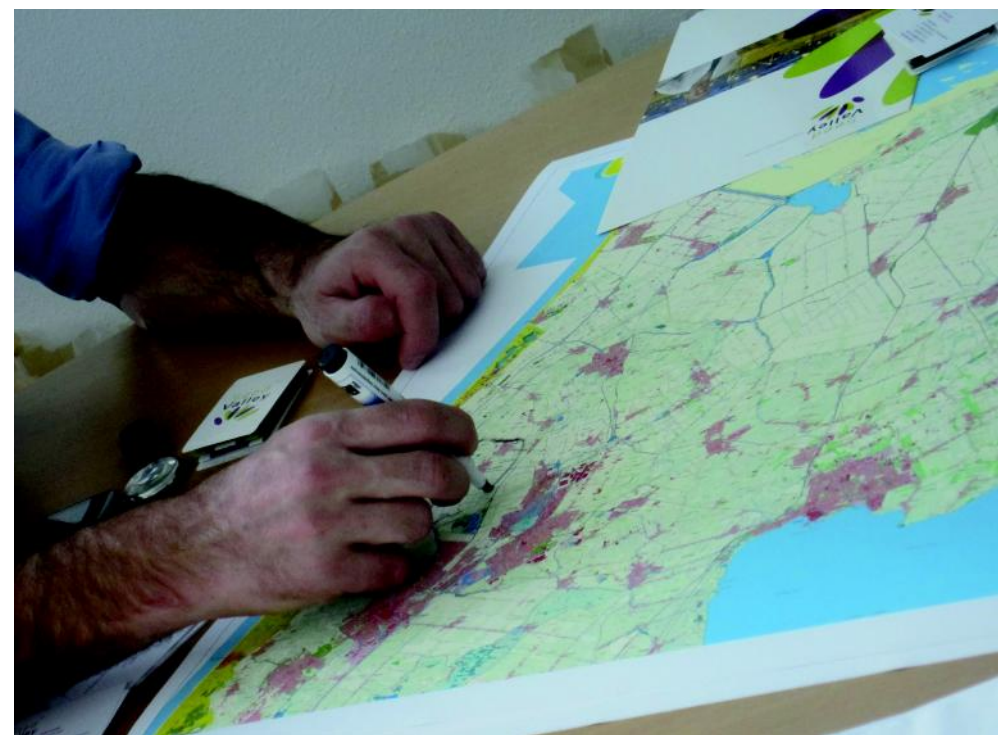
- Het creëren en behouden van structurele verbindingen binnen de regio ter bevordering van de economische ontwikkeling.
- Competentie ontwikkeling van studenten, docenten, opdrachtgevers.
- Het bevorderen van de doorstroom van mbo-studenten naar het hbo en hbo-studenten naar het wo.

Kansen Agri & Leisure

De provincie Noord-Holland zocht naar mogelijke verbindingen tussen de clusters Leisure en Agri om economische versterking voor de regio Noord-Holland Noord te stimuleren. De provincie Noord-Holland wilde de economische structuur van de Kop van Noord-Holland versterken door middel van het vastgesteld beleid dat onder andere bestaat uit een clusteraanpak, waarbij de topsectoren voor de regio opgedeeld zijn in vijf clusters, namelijk Leisure, Agri, Energy, Offshore/Maritiem en Medisch.

Om de economische structuur nog verder te versterken, is de provincie ook op zoek naar verbindingen en/of dwarsverbanden tussen de verschillende clusters.

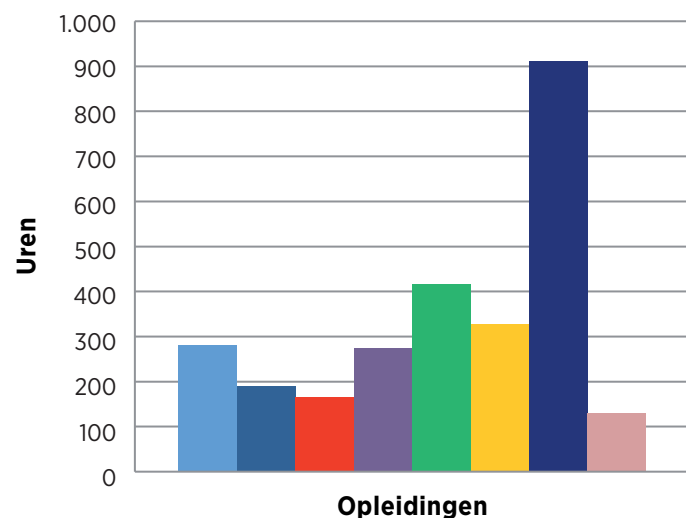
Hiervoor is een onderzoeksvraag uitgezet bij de Kenniswerkplaats NHN. De Kenniswerkplaats NHN koppelde een student van Inholland, opleiding Vrijtijdsmanagement aan dit project. De student heeft interviews afgenomen en de belangrijkste stakeholders ondervraagd. Vanuit het onderzoek kwamen nieuwe ideeën en inzichten naar voren. De student overhandigde het rapport van zijn onderzoek ‘Dwarsverbanden tussen Leisure en Agri-business’ op de bijeenkomst ‘Agri meets Leisure’. Het was de afsluiting van zijn stage en tegelijkertijd een begin van nieuwe verbindingen tussen de twee clusters Leisure en Agri-business.

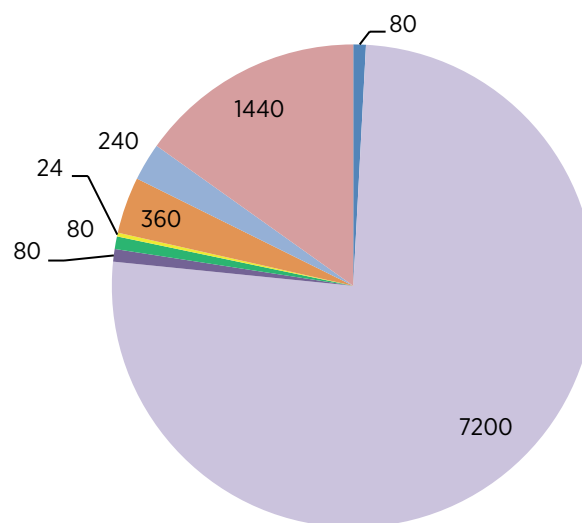
FEITEN EN CIJFERS

Leerlingen- en studentenuren
Holland Food & Flowers 2013

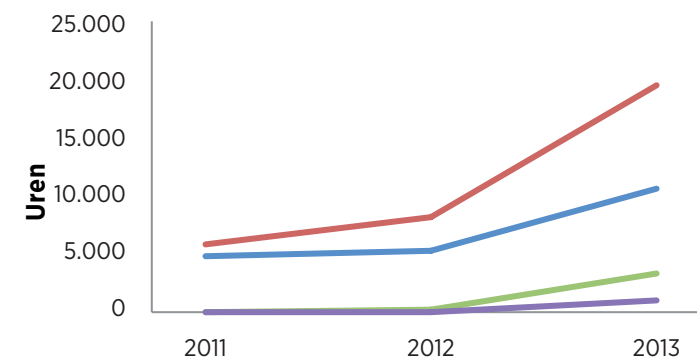
- vmbo Grootebroek
- vmbo Hoorn
- mbo Voeding
- mbo Bloem & Design
- mbo Plantenteelt
- mbo Commercieel Ondernemen
- mbo In- and Outdoorstyling
- Inholland Food Academy

Leerlingen- en studentenuren
landgoed Willibrordus tot mei 2013

- vmbo-leerlingen Alkmaar
- mbo Zorgboerderij
- mbo Tuin, Park & Landschap
- mbo Bloem & Design
- Groene Detailhandel
- mbo Diervverzorging
- Avondschoonl Tuintekenen
- Wageningen University

Leerlingen- en studentenuren
Kenniswerkplaats NHN tot juli 2013

- wo
- hbo
- mbo
- vmbo

INNOVATIEVE KANSSEN

VOORUITBLIK

EEN COMPETENTIE-JACKPOT! ZO NOEMDE EEN MBO-STUDENT DE OPDRACHT DIE HIJ VANUIT DE KENNISWERKPLAATS NHN KREEG. HET IS BESLIST ANDERS DAN OEFENINGEN/OEFENEN IN DE KLAS (WAT OVERIGENS OOK ONMISBAAR IS).

Ik zie nog veel meer kansen voor studenten in projecten in de regio. Op alle niveaus en bij allerlei soorten bedrijven en organisaties in de regio zijn er vraagstukken. Studenten kunnen veel meer dan we denken. Ze komen vaak met innovatieve, verrassende en originele oplossingen. Aan ons de taak om ze goed te begeleiden. Regioleren kan vanuit het Clusius College en (bij een combinatie van sectoren binnen het vraagstuk) door samen te werken met de Kenniswerkplaats NHN. Ik zie veel mogelijkheden voor betekenisvolle projecten voor studenten; er valt veel te leren in de regio!

Het combineren van (v)mbo met hbo en wo binnen projecten geeft kennis en inzicht voor betrokken studenten. Zij kennen elkaars wereld vaak niet. Ook levert deze samenwerking meer verticale doorstroom op. Combinaties binnen projecten met het niet-groen onderwijs bieden kansen om geschoolde werknemers vanuit bijvoorbeeld marketing of logistiek naar de regio in het groene domein te trekken. Dit helpt bij het personeelstekort in de groene branche. Een nijpend probleem.

Het oppakken van de kennisvragen met studenten en de Kenniswerkplaats NHN geeft verdere uitdagingen voor de toekomst. Door het uitdragen van de behaalde resultaten en successen zorgen we voor draagvlak en bekendheid. Hier kunnen we de studenten ook voor inzetten.

De uitdagingen voor de onderwijsorganisatie liggen bij het inpassen van de projecten in het onderwijs- en roostercurriculum en hoe we kunnen voldoen aan de eisen van de onderwijswetgeving. Het zijn interessante kennisvragen waar studenten wellicht aan zouden kunnen werken. Bij het regioleren leert iedereen.

ANS KOSTER, PROJECTLEIDER REGIOLEREN CLUSIUS COLLEGE

Colofon

Kenniswerkplaats Noord-Holland Noord Kamer van Koophandel Noordwest-Holland

Contactpersoon: Iris Goedhart
Comeniusstraat 10
1817 MS Alkmaar
(072) 519 57 57 | 06 53 35 20 62
iris@denkwerken.nl
www.kenniswerkplaats.eu
twitter: @kwpnhn

Provincie Noord-Holland

Contactpersoon: Marcel Sukel
Dreef 3
2012 HR Haarlem
(023) 514 31 43 | 06 21 11 26 32
sukelm@noord-holland.nl
www.noord-holland.nl

Clusius College

Contactpersoon: Ans Koster
Voltastraat 1
1817 DD Alkmaar
(072) 514 76 66 | 06 22 66 14 85
a.koster@clusius.nl
www.clusius.nl
twitter: @regioleren

Samenstelling en regie

Ans Koster en Theo Weijers

Oplage

500 exemplaren

Ontwerp en druk

Drukkerij Coster&Kok

DEZE BROCHURE IS MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR

Ministerie van Economische Zaken

Groene Kennis
Coöperatie

HOLLAND
FOOD &
FLOWERS

ruik, proef,
beleef
en bewonder

